

כל הזכויות שמורות ©

מנחה'ם:

האוצה

OLAMI MENTORSHIP

שבת
אכל לזמנא

אחים
לעית
כרטיסי שיח
בעקבות
הערכים היהודיים
המשותפים לכולנו

1

הלוואה

כיצד
הדרך
הטובה
ביותר
לסייע
לנזקק?

...נחמין

מדוע השקעה בצדקה נחשבת
השקעה בטוחה יותר?

הלואה

אם, רשות או חובה?

אם כסף תלוה את עמי את העני עמר
לא תהיה לו כנשה לא תשימון עליו נשה
(שמות, כב, כד)

רבי ישמעאל אומר כל אם ואם שבתורה
רשות חוץ משלושה וזה אחד מהן
(מכילתא, קפב)

An illustration showing two hands in red sleeves exchanging a stack of US dollar bills. In the foreground, there are several stacks of gold coins with dollar signs on top, and a single US dollar bill lies flat. The background is dark blue.

...נחמין

היות וכוונת התורה לצוות ולחייב
את מצוות ההלוואה, מדוע נוקטת
היא במילה 'אם' העשויה להתפרש
כרשות?

הלואה

מה גדול יותר מהצדקה?

מצות עשה להלוות לעניי ישראל, והוא מצוה גדולה יותר מהצדקה. וקרובו עני קודם לעניים אחרים, ועניי עירו קודמים לעניי עיר אחרת. ואפילו עשיר שצריך להלוות, מצוה להלוותו לפי שעה ולההנותו אף בדברים וליעצו עצה ההוגנת לו (שולחן ערוך, צז, א)

An illustration of a person sitting on the ground in a shanty town. The person is surrounded by various items like pots, bags, and a small bowl. The background shows dilapidated wooden shacks and a hazy, orange-tinted sky. A red speech bubble is overlaid on the image, containing text in Hebrew and English.

...p'niun

מדוע לדעתכם מצוות הלוואה
גדולה יותר ממצוות הצדקה?

עוזרים למסתתר

שצונו הא-ל להלוות לעני כדי להקל לו מעוניו ולהרחיב לו, וזו מצווה יותר חזקה ויותר מחויבת מכל מצוות צדקה, כי מי שנתגלה כבר עוניו ברבים והוא פושט ידו לצדקה, אין צרתו ובושתו כמו צרת העני המסתתר, שרוצה להיעזר קודם שיתגלה עוניו ברבים ויתבזה (רמב"ם, ספר המצוות, מצווה קצז)

An illustration of a silver platter filled with gold coins, set against a background of heavy red curtains. A red speech bubble is overlaid on the platter.

...p'nnien

איך משפיע המושג של "הלווה" לעומת
"צדקה" על התפיסה שלנו לגבי עזרה
לזולת, ומה המשמעות של לסייע לאדם
במצוקה לפני שהוא פושט ידו לעזרה?

5

הלואה

כמה צריך להלוות?

במצוות צדקה מקובל הכלל כי
אל לו לאדם לבזבז יותר מחומש
מנכסיו. היינו, אין לתת לצדקה
יותר מחמישית מההון של הנותן.

...דוטר'ן

האם לדעתכם ניתן להשוות
ולהבין כי גם את ההלוואה יש
להגביל לחומש מנכסי המלווה?

עשה כל שביכולתך

וכמה יהיה השעור שחייבה התורה להלות איש לרעהו?
לא מצאתי בעניי מפרש בדברי חז"ל שעור לזה.
ואין ללמד לזה מן צדקה, דשם השעור לכל היותר הוא
חומש מנכסיו, דהתם (כיון ששם) הוא נותן לחלוטין. אבל
הכא בהלואה בא לו הממון בחזרה.
ולהפך גם כן אין סברא לומר, שכל ממונו שהם לעת
עתה בטלות אצלו יחוייב מהתורה לחלק אותם לגמילות
חסד, פן יזדמן לו איזה עסק לרוח ביתו, ולא יהיה לו
ממונו בידו.
ומסתברא דתלויה מצוה לכל אחד כפי השגת ידו, וכל
אשר בכחו לעשות לטובת חברו – יעשה
(אהבת חסד, א, ד).

...p'nuon

על פי דברי ה'אהבת חסד' נסו
לנסח כלל קבוע שיסייע לקבל
החלטה כמה כסף יש להלוות

הרבה לקצת או קצת להרבה?

אם באו לפניו הרבה אנשים, ואחד מהן צריך ללות סך מרובה, ושאר האנשים לא יבקשו ממנו כל אחד, כי אם דבר מועט, ואם ילוה להאחד הסך המרבה, לא יהיה לו מה ללות לשאר האנשים, מוטב שילוה לכל אחד סך מועט, מלהלות לאחד סך מרבה, דעל כל אחד ואחד שהוא מלווה, הוא מקים מצות עשה בפני עצמה... ואם האחד שרוצה להלות לו הסך המרבה, יועיל לו בהלוואתו, שלא יתמוטט לגמרי, אפשר דהוא קודם, דבזה מקים גם כן מה שאמר "וכי ימור אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו וגו'..." (אהבת חסד, א, יד)

...nien

מה ההבדל בין נתינה אחת
משמעותית לנתינות רבות אך
משמעותיות פחות?
מה נכון יותר לעשות?

הלואה

בניה אישית

שרש המצוה, שרצה האל להיות ברואיו
מלמדים ומרגלים במדת החסד והרחמים
כי היא מדה משבחת, ומתוך הכשר גופם
במדות הטובות יהיו ראויים לקבלת
הטובה
(ספר החינוך, סו)

...nienp'...

כיצד ניתן 'להתאמן' להיות
אנשים טובים יותר?

למה 'אם'?

אם אמנם מצוות ההלוואה הינה חובה גמורה, מדוע כתבתה תורה בלשון 'אם'?
... שכן, אם יבוא עני אל רעהו ויבקש ממנו הלוואה, ואילו זה האחרון יחמיץ לו פנים אך לבסוף יתן לו את מבוקשו תוך שהוא משדר בכל פעולה מפעולותיו כי היה מעדיף להימנע מכך אלמלא שחייבתו תורה – בודאי לא תתקיים בכך מצוות התורה בהידור.

... התורה מבקשת שאנו נלוו לעני מממונו בשמחה, ואיננו עושים זאת מחמת החובה המוטלת עלינו אלא מחמת שאנו רואים זאת כזכות לעצמנו לסייע לו בשעת דחקו.
(מקדש הלוי, עמוד ערב)

The background of the slide is a dense, overlapping pattern of colorful coins. Each coin has a simple, cartoonish smiley face with two dots for eyes and a curved line for a mouth. The coins are in various colors including red, blue, yellow, and orange, and they appear to be made of a metallic material with some shading to give them a three-dimensional look.

...p'nien

כיצד השינוי בתודעה שלנו מהמושג של
"חובה" למושג של "זכות" משפיע על
האופן שבו אנו מתייחסים לעניים
ולמצבים של מצוקה בחברה?

OLAMI MENTORSHIP